

La poeta va ser una de les primeres escriptores en català de la postguerra

Adéu a Maria Beneyto

T. Rodríguez
VALÈNCIA

La poeta i novel·lista valenciana Maria Beneyto (València, 1925) va morir ahir als 85 anys. El món literari es va tenir de dol per la pèrdua d'una de les primeres escriptores que es van atrevir a escriure en català en els difícils anys de la postguerra.

D'origen castellanoparlant, Beneyto va passar la seva infància a Madrid, però en tornar a València va prendre la decisió d'escriure en català com un acte a favor de la llengua de la terra que l'havia vist néixer. L'amistat creada amb Joan Fuster, Manuel Sanchis Guarner i Xavier Casp, que li recomanen escriure en català, la refermen en la dècada dels anys 50 en una deci-

sió "valenta", a parer de Josep Ballester, exvicepresident de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, entitat de la qual l'escriptora va ser sòcia d'honor. Beneyto també va conrear l'amistat de Vicente Aleixandre i Max Aub i va publicar en castellà alguns llibres, com ara *Eva en el tiempo*.

Poeta i novel·lista, en

'Bressoleiga l'insomni de la ira' va obtenir el premi de la Crítica Catalana en 2003

La poeta i novel·lista Maria Beneyto va morir ahir a l'edat de 85 anys ■ STARP

tots dos gèneres va destacar a partir dels anys 50, sobretot arran de guanyar el premi Ciutat de Barcelona amb el llibre de poemes *Ratilles a l'aire* (1956). Però la dècada posterior és la de la seva producció narrativa, on resulta imprescindible esmentar la novel·la *La dona forta* (1967), obra de personatge col·lectiu, qualificada pels crítics com la més interessant publicada al País Valencià durant els anys seixanta. Ballester destaca la influència

de Beneyto en moltes escriptores posteriors, "no sols com a literata, sinó també com a dona, i això que no exercia com a feminista militant, i com a ferma defensora d'una llengua minoritzada", expressa Ballester. De fet, Beneyto va ser la primera dona a obtenir el Premi de les Lletres Valencianes.

Dels darrers llibres de l'autora publicats cal destacar-ne *Després de soterrada la tendresa* (1993) i *Elegies de pedra trencadissa* (1997). ■

Crítica clàssica

Jordi Maluquer

Els Pla musicals

Orquestra Barroca Catalana i solistes
El Cicle de Concerts del Centre Robert Gerhard Centre d'Arts Escèniques L'Atlàntida (Vic), 13 de març

Els germans Joan, Josep i Manuel Pla foren tres bons oboistes, flautistes i compositors del segle XVIII. Sovint definir de quin dels tres són les partitures conservades no és fàcil. Àdhuc, ajuda a suposar-ho el lloc on s'han trobat perquè si sembla que Joan i Josep Pla, reconeguts músics, van rodar per tot Europa, Manuel, en canvi, segons el musicòleg Josep Dolcet que va fer la introducció de la sessió musical, es va dedicar a fer música per Madrid tot i que també va compondre peces de música de cambra, obres religioses i algun concert.

L'Orquestra Barroca Catalana, liderada en aquesta ocasió per la violinista italiana Olivia Centurioni, prepara l'enregistrament de les obres que es van interpretar en el concert que comentem. Ens va agradar especialment l'*Obertura en fa major* atribuïda a Manuel Pla, en què l'*allegro* inicial aixecava

l'esperit i l'*andantino molto* subsegüent expressava profunda emotivitat. L'obra anunciada que centrava el major interès era un *Stabat Mater* de Josep Pla, remarcable, que comptava amb la veu solista de la pamplonesa Raquel Andueza, especialista en aquest repertori. No anunciades prèviament, van enriquir el concert unes *Seguidilles* que s'acostumaven a interpretar en els actes sacramentals, en aquest cas el titulat *La lepra de Constantino* i dues àries per a soprano,

Definir de quin dels tres Pla són les partitures conservades no és tasca fàcil

trompeta, cordes i continu i una altra canviant trompeta per a dues trompes de Manuel Pla. L'altra obra important, la *Salve Regina en sol menor per a baix*, va tenir en Pau Bordas l'expressivitat adequada. Completà el concert una ària per a soprano, dedicada a Sant Pere, del mateix compositor.

DEMÀ AMB L'AVUI+

CULTURA

Suplement setmanal de llibres i art

Dijous, 11 de novembre del 2010

5 Entrevista a l'autor polonès mestre de la narrativa breu

14 Crítica i drama de México

17 Fotografia: L'obra i el descobriment de Pico Gómez

Mrozek

Entrevista a l'autor polonès mestre de la narrativa breu

Tota la cultura al teu abast

801175/10059198